

ממנו 11

שאלה 1: תהי $\mathbb{N}$ קבוצת המספרים הטבעיים. נסמן: $\{\frac{1}{2^n} | n \in \mathbb{N}\} = A = \{\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots\}$ הוכח או הפרך:

א. A קבוצה אינסופית: הטענה נכונה

תהי קבוצה B כך ש $B = \{\frac{1}{2^{n+1}} | n \in \mathbb{N}\}$.

יהי $x \in A$. לכן יהי $n \in \mathbb{N}$ כך ש $x = \frac{1}{2^n}$

$$\left(-n \sqrt{\frac{1}{2^x}}\right)^{-(n+1)} = \frac{1}{2^{n+1}} \in B \text{ לכן}$$

יהי $y \in B$

לכן, על פי הכלל שהגדרנו, האיבר $(-^{(n+1)}\sqrt{y})^{-n} \in A$

$$\left(-n \sqrt{(-^{(n+1)}\sqrt{y})^{-n}}\right)^{-(n+1)} = (-^{(n+1)}\sqrt{y})^{-(n+1)} = y = \text{נציב: } y$$

ולכן כלל ההתאמה נכון.

יהיו $m, n \in A$ ויהי $z \in \mathbb{N}$. נניח ש m, n מותאמים לאותו איבר ב B .

$$\left(-^z\sqrt{m}\right)^{-(z+1)} = \left(-^z\sqrt{n}\right)^{-(z+1)} \text{ לכן,}$$

$$-^z\sqrt{m} = -^z\sqrt{n}$$

$$m = n$$

ולכן ההתאמה היא חד-חד-ערכית.

$$B \sim A \text{ לכן,}$$

נוסף על כך, $A \subseteq B$ כי לכל $x \in A$ מותאם האיבר של אחרי, שנמצא ב B . קיים $y = \frac{1}{2} \in A$ בלבד כך

$$B \not\subseteq A \text{ ולכן } y \notin B$$

$$B \sim A \text{ \&\& } B \subset A \text{ לכן,}$$

לכן A אינסופית.

ב. נגדיר התאמה בין A ל $\mathbb{N}$: לכל $x \in \mathbb{N}$ נתאים $\frac{1}{2^x} \in A$

לפי הגדרת A , לכל $x \in \mathbb{N}$ מותאם $\frac{1}{2^x} \in A$, לכן ההתאמה נכונה בהכרח.

נוכיח שלא קיימים שני איברים באחת הקבוצות, שלהם מותאם איבר נוסף:

יהי $x, y \in \mathbb{N}$. נניח ש x, y שייכים לאותו איבר ב A :

$$\frac{1}{2^x} = \frac{1}{2^y} \text{ לכן, לפי הכלל שהגדרנו:}$$

$$2^y = 2^x$$

$$x \ln 2 = y \ln 2$$

$$x = y$$

לכן, A ו $\mathbb{N}$ שקולות

ג. כל התאמה בין A ל $\mathbb{N}$ היא חד-חד-ערכית: הטענה שגויה.

נביא דוגמה נגדית:

נגדיר התאמה בין A ל $\mathbb{N}$: לכל $x \in \mathbb{N}$ נתאים $\frac{1}{2^x} \in A$ אם ורק אם $x \neq 1$.

לכן, לכל איבר ב-A מותאם איבר ב-N, אך לא לכל איבר ב-N מותאם איבר ב-A במקרה זה - $1 \in \mathbb{N}$ לא מותאם אף איבר ששייך ל-A.

ד. קיימת התאמה חד-חד-ערכית בין $\mathbb{N}$ ל-A המתאימה את 1 ל $\frac{1}{4}$: הטענה נכונה.

תהי קבוצה $B = \{2x | x \in \mathbb{N}\}$

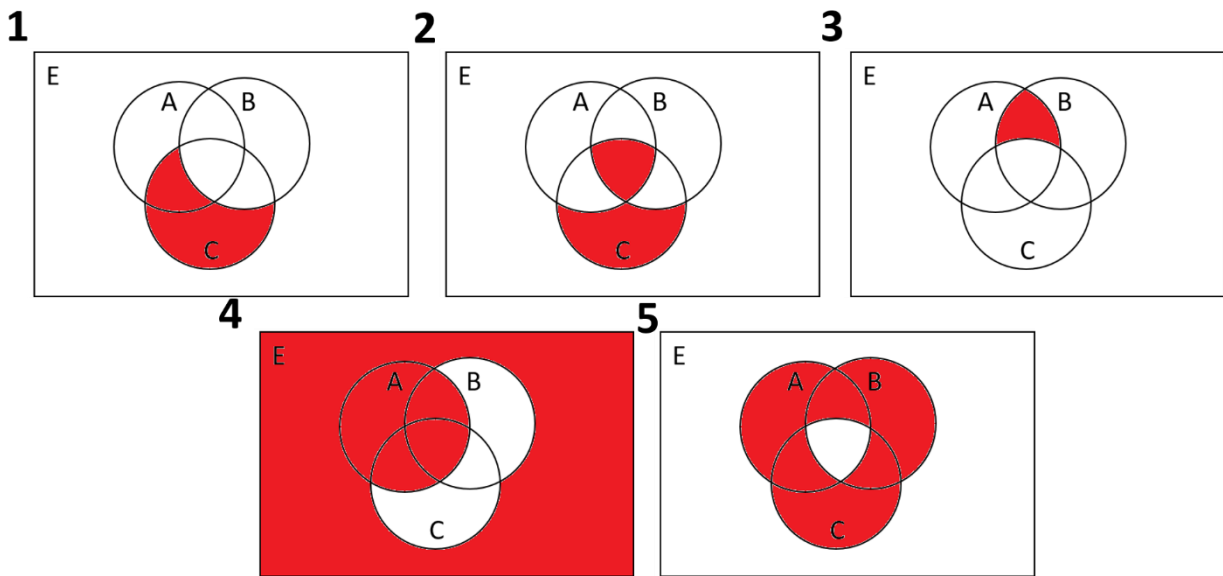
נגדיר התאמה בין A ל-N: לכל $x \in \mathbb{N}$ וגם $x \in B$ נתאים $\frac{1}{2^{x-1}} \in A$, ולכל $x \in \mathbb{N}$ וגם $x \notin B$ נתאים

$$\frac{1}{2^{x+1}} \in A$$

לכן, עבור $1 \in \mathbb{N}$ יותאם $\frac{1}{4} \in A$.

לפי ההתאמה לכל $x \in A$ מותאם $x \in B$ אחד, וכן לכל $x \in B$ מותאם $x \in A$ אחד.

שאלה 2:

שאלה 3: תהי A קבוצה חלקית לקבוצת המספרים הטבעיים $\mathbb{N}$. נתון כי $1 \in A$ וכי לכל $x \in A$ גם $2x \in A$.

א. הוכח שהקבוצה $B = \{2x | x \in A\}$ היא חלקית ל-A ושקולה לה.

a. נוכיח ש $B \subseteq A$:

נניח בשלילה $B \not\subseteq A$

יהי $x \in B$

לכן $x \in B \ \&\& \ x \notin A$

לכן $2x \in A \ \&\& \ (x \notin A \ \&\& \ 2x \notin A)$ וזוהי סתירה!

b. נוכיח ש $A \sim B$: נגדיר התאמה חד-חד-ערכית בין A ל-B:

לכל $x \in A$ נתאים $2x \in B$.

נגדיר את ההתאמה בצורה מוגדרת היטב: יהי $x \in A$ כך ש $2x \in B$

נוכיח נכונות ההתאמה: יהי $y \in B$. האיבר $\frac{y}{2} \in A$ מותאם לפי הכלל.

$$\text{לכן } y = 2\left(\frac{y}{2}\right)$$

לכן ההתאמה נכונה.

$$x, y \in A$$

נניח שע, x מותאמים לאותו איבר ב B

$$\text{לכן, לפי הכלל } 2x = 2y$$

$x = y$ ולכן הם זהים, וההתאמה היא חד-חד-ערכית.

ב. הוכח: A קבוצה אינסופית.

$$B = \{2x | x \in A\}$$

נשתמש בקבוצה שהוגדרה לעיל $B = \{2x | x \in A\}$ לפי ההוכחה לעיל, נתון $B \sim A$ & $B \subseteq A$

$$\text{לפי הגדרת } A, 1 \in A$$

$$\text{בגלל ש } \frac{1}{2} \notin A \text{ נסיק } \frac{1}{2} \notin B$$

$$\text{לכן קיים } (x \in A \text{ \& } x \notin B) \text{ וגם } B \subseteq A$$

$$\text{לכן } B \subseteq A \text{ \& } A \not\subseteq B$$

$$\text{לכן } B \sim A \text{ וגם } B \subset A$$

לכן A אינסופית.

ג. נגדיר מחדש $\mathbb{N} \subseteq A$ כך ש $3 \in A$ וגם לכל $x \in A$ גם $2x \in A$. השינוי בנתון $3 \in A$ לא רלוונטי לסעיף

א' וכן מקיים את התנאי בסעיף ב' (הלוא – אם איננו מתחלק ב2 כשלם, מנתו אינה שייכת לקבוצת

הטבעיים $\mathbb{N}$).

שאלה 4: תהיינה A, B קבוצות. נתון ש $B \sim A \cap B$. הוכח או הפרך:

א. אם $A \cup B \neq B$ אזי A אינסופית: הטענה נכונה:

הוכחה: נניח A אינסופית.

טענת עזר: אם $A \cup B \neq B$ אזי $A \neq B$:

$$\text{נניח } A \cup B \neq B$$

$$\text{לכן } A \cup B \not\subseteq B \text{ או } B \not\subseteq A \cup B$$

$$\text{לכן יהי } x \in A \cup B$$

$$\text{לכן, בפרט מתקיים } x \in B \text{ \& } x \notin B \text{ או } x \in A$$

$$\text{לכן } x \in B \text{ וגם } x \notin B$$

$$\text{לכן } A \not\subseteq B$$

$$\text{לכן } B \not\subseteq A \text{ או } A \not\subseteq B \text{ (כלל היסק)}$$

$$\text{לכן } A \neq B$$

לפי ההנחה קיימת קבוצה חלקית ל A

$$\text{לכן נגדיר } A \cap B \subset A$$

$$\text{יהי } x \in A$$

$$\text{לפי טענת עזר } A \neq B$$

$$\text{נניח בשלילה } A \cap B \not\subset A$$

$$\text{לכן } A \cup B \subset A \text{ וגם } x \in A$$

$$\text{לכן } (A \cup B \subseteq A \text{ וגם } A \not\subseteq A \cup B) \text{ וגם } x \in A$$

$$\text{לכן } (x \in A \text{ \& } (x \notin A \text{ או } x \notin B)) \text{ וגם } (x \notin A \text{ או } x \notin B) \text{ \& } x \in A$$

$$\text{לכן } (x \in A) \text{ \& } (x \notin A) \text{ וגם } (x \in A \text{ וגם } x \notin B)$$

בפרט חייבים להתקיים $x \notin A$ וגם $x \in A$ וזוהי סתירה!

לכן הטענה נכונה.

לכן מתקיים $A \cap B \subset A$ וגם $A \cap B \sim A$
ולכן A קבוצה אינסופית – הטענה נכונה.

ב. אם $A \cup B \neq B$ אזי A קבוצה אינסופית.

ג. אם A סופית אזי $A \subseteq B$. הטענה נכונה:

הוכחה: נניח בשלילה $A \not\subseteq B$.

יהי $x \in A$.

לכן מתקיים $x \in A$ & $x \notin B$.

לפי הנתונים $A \cap B \sim A$

לכן צריך להתקיים $A \setminus B$